

रयत शिक्षण संस्थेचे,
राजर्षी छत्रपती शाहू कॉलेज, कोल्हापूर
समाजशास्त्र विभाग

दि. 15/12/ 2023

नोटीस

महाविद्यालयातील बीए, बी.एस्सी, बीकॉम भाग - तीन मधील सर्व विद्यार्थ्यांना कळविण्यात येते की, समाजशास्त्र विभागामार्फत ' महाराष्ट्रातील समाज सुधारक हा मूल्यवर्धित अभ्यासक्रमांतर्गत (Value Added Course) दि. 02/01/2024 ते 6 /03/2024 या कालावधीत राबविला जाणार आहे. या कोर्स अंतर्गत विद्यार्थ्यांना शिक्षणाबरोबरच समाजसुधारक व त्यांची कार्य याविषयी मार्गदर्शन केले जाणार आहे. सहभागी विद्यार्थ्यांना प्रमाणपत्र दिले जाईल. इच्छुक विद्यार्थ्यांनी समाजशास्त्र विभागाचे प्रा .डॉ. कन्नाडे एम. के यांच्याशी संपर्क साधावा. सहभागी विद्यार्थ्यांना कोर्सचे प्रमाणपत्र दिले जाईल.

कोर्स समन्वयक

Rayat Shikshan Sanstha

Rajarshi Chhatrapati Shahu College, Kolhapur

Department of Sociology

Value Added Course

Social Reformers in Maharashtra

SYLLABUS

1. Mahatma Jyotiba Phule

- Birth and Childhood
- Educating Women and Sudras
- Social Reforms
- Opposition to Brahmins and Untouchability

2. Dr. Babasaheb Ambedkar

- Background Birth and Childhood
- Dr. Babasaheb Ambedkar - work of the untouchables
- Dr. Babasaheb Ambedkar- Important Agitations under his Leadership
- Dr. Babasaheb Ambedkar-Conversion

3. Rajarshi Chhatrapati Shahu Maharaj

- Birth and Childhood
- Contribution Of Rajarshi Chhatrapati Shahu Maharaj to The Cause Of Women
- Social Reforms

रयत शिक्षण संस्थेचे,
राजर्षी छत्रपती शाहू कॉलेज, कोल्हापूर

समाजशास्त्र विभाग

महाराष्ट्रातील समाज सुधारक

वेळ: १०.०० ते १२.००

दिनांक : ६/०३/२०२४

गुण: ५०

सर्व प्रश्न आवश्यक

- प्रत्येक प्रश्नांना समान गुण
- विद्यार्थ्यांनी बरोबर उत्तरांना टिक करावे

१) पाणी पुरवठ्यासाठी, धरणाची उभारणी, रीतीचे आधुनिकीकरण, जातिवंत जनावरांची पैदास, फलोद्यान शास्त्र व संरक्षण या विषयाबाबतच्या दूरदर्शी संकल्पना प्रथम यांनी मांडल्या.

१) न्यायमूर्ती म. गो. रानडे	२) महात्मा ज्योतिबा फुले
३) महाराजा सयाजीराव गायकवाड	४) लोकमान्य टिळक

२) हे सामाजिक क्रांतीचे जनक होते.

१) भाऊ दाजी लाड	२) विष्णुशास्त्री चिपळूणकर
३) विष्णुबुवा ब्रह्मचारी	४) महात्मा ज्योतिबा फुले

३) "सर्वसाक्षी जगत्पती/त्याला नको मध्यस्थी" हे कोणाच्या धर्मविचारातील प्रमुख होते?

१) लोकमान्य टिळक	२) राजा राममोहन रॉय
३) महात्मा जोतिबा फुले	४) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर

४) महात्मा फुले यांनी १८७३ साली पहिला सत्यशोधक पद्धतीचा विवाह कोणाचा केला

(१) सिताराम आल्हाट	२) ज्ञानोबा ससाणे
३) कृष्णाराव भालेकर	४) यशवंत फुले

५) बालहत्या प्रतिबंधक गृहाची स्थापना कोणी केली?

१) महर्षी धोंडो केशव कर्वे	२) पंडित रमाबाई
३) गोपाळ गणेश आगरकर	४) महात्मा जोतिबा फुले

६) महात्मा फुले यांनी मुंबईत कोणत्या हेतूने नाभिकांचा संप घडवून आणला?

१) कर जादा भरावा लागत होता.	२) केश वपनाची चाल बंद व्हावी म्हणून
३) नाभिकांना सन्मानाने वागवावे.	४) वेतन वाढीसाठी

७) म. ज्योतिबा फुल्यांनी सक्तीच्या प्राथमिक शिक्षणाची सोय करावी अशी मागणी -कोणत्या आयोगासमोर केली?

१) सायमन आयोग	२) हंटर आयोग
३) नेहरू आयोग	४) मोर्ले-मिंटो आयोग

८)यांनी पुण्यामध्ये पहिली मुलींची शाळा स्थापन केली.

१) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर	२) महर्षी शिंदे
३) म. ज्योतिबा फुले	४) गोपाळ हरी देशमुख

९) खालीलपैकी कोणत्या पहिल्या समाज सुधारकांनी मुलींच्या शिक्षणास उत्तेजन आणि प्रसारास सुरुवात केली ?

१) डॉ. बी. आर. आंबेडकर	२) महात्मा फुले
३) गोदुताई कर्वे	४) विठ्ठलदास ठाकरसी

१०) मुलींची शाळा चालविण्यासाठी महात्मा ज्योतिबा फुले यांना खालीलपैकी कोणी सहकार्य केले होते ?

- a) सखाराम यशवंत परांजपे, सदाशिव गोविंद हाटे
- b) सदाशिव बल्लाळ गोवंडे, मोरो विठ्ठल वाळवेकर
- c) विष्णुपंत थत्ते, केशव शिवराम भवाळकर
- d) देवराव ठोसर, सौ. इ. सी. जोन्स

पर्यायी उत्तरे :

१) (a) आणि (b) फक्त	२) (a), (b) आणि (c) फक्त
३) (b), (c) आणि (d) फक्त	४) वरील सर्व बरोबर

११) महात्मा फुले यांच्या कोणत्या ग्रंथाचा विश्वकुटुंबाचा जाहीरनामा म्हणून उल्लेख केला जातो ?

१) गुलामगिरी	२) तृतीयरत्न
३) सार्वजनिक सत्यधर्म	४) शेतकऱ्यांचा आसूड

१२) डॉ. आंबेडकर गोलमेज परिषदेत..... मागणी केली.

१) स्वतंत्र मतदारसंघ	२) आरक्षण	३) स्त्री शिक्षण	४) मंदिर प्रवेश

१३) "मी जरी हिंदू म्हणून जन्मलो असलो तरी हिंदू म्हणून मरणार नाही." ही घोषणा कोणी व कोठे केली?

१) नाशिक	२) नागपूर	३) महाड	४) येवला

१४) सन १९३० साली नाशिक येथील काळाराम मंदिरात अस्पृश्यांना प्रवेश देण्यासाठी कोणी सत्याग्रह केला?

१) सावित्रीबाई फुले	२) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर
३) महात्मा फुले	४) महात्मा गांधी

१५) डॉ. आंबेडकरांनी नेतृत्व केलेल्या चळवळींची त्यांच्या कालानुक्रमानुसार मांडणी करा.

अ) काळाराम मंदिर सत्याग्रह	ब) चवदार तळे सत्याग्रह
क) मनुस्मृती दहन	ड) धर्मांतर चळवळ

पर्यायी उत्तरे :

१) अ, ब, क, ड	२) ब, क, अ, ड
३) अ, क, ब, ड	४) ब, क, ड, अ

१६) 'चवदार तळ्याचे आंदोलन जेथे झाले ते ठिकाण कोणते ?

१) अलिबाग	२) चिरनेर	३) शिरढोण	४) महाड

१७) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी बौद्ध धर्माची दीक्षा कोठे घेतली ?

१) नागपूर	२) औरंगाबाद	३) नाशिक	४) महाड

१८) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांनी मनुस्मृतीचे दहन कोठे केले ?

१) नाशिक	२) रत्नागिरी	३) नागपूर	४) औरंगाबाद

१९) बंदिस्त वर्ग म्हणजे जात होय ही व्याख्या कोणी केली?

१) महात्मा गांधी	२) महात्मा फुले	३) सावरकर	४) आंबेडकर .

२०) जात हा बंदिस्त वर्ग आहे असे कोणत्या विचारवंताने म्हटले आहे ?

१) कार्ल मार्क्स	२) स्वामी विवेकानंद
३) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर	४) डॉ. जी. एस. घुर्ये

२१) देवदासी प्रथा नष्ट करण्यासाठी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांनी कोणत्या ठिकाणी परिषद घेतली होती

१) नागपूर	२) माणगाव	३) महाड	४) निपाणी

२२) इ.स. १९२७ या वर्षी महाड येथे 'चवदार तळे सत्याग्रह कोणी सुरू केला ?

१) महात्मा गांधी	२) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर
३) वि. दा. सावरकर	४) विठ्ठल रामजी शिंदे

२३) मिस क्लार्क बोर्डिंग हाऊस ची स्थापना केव्हा झाली

१) १९०७

२) १९०८

३) १८०७

४) १८०८

२४) जाहीरनामा काढून १५% विद्यार्थ्यांना नादरी देण्याची घोषणा केव्हा झाली

१) १९११

२) १९०८

३) १८०७

४) १८०८

२५) शिक्षक प्रशिक्षण व शिक्षकांसाठी मेरीट प्रमोशन योजना केव्हा सुरु झाली

१) १९११

२) १९०८

३) १८०७

४) १८०८

Rayat Shikshan Sanstha's
Rajarshi Chhatrapati Shahu College, Kolhapur
Department of Sociology
Value Added Course in **Social Reformers in Maharashtra**
Result 2023-24

Sr. No	Name of the Student	MARKS	RESULT
1	<u>Awale Anjali Anil</u>	44	Pass
2	<u>Bhogam Kuber Krishnath</u>	22	Pass
3	<u>Bhopale Nisha Rajendra</u>	24	Pass
4	<u>Chavan Aditya Khanderao</u>	42	Pass
5	<u>Jondhale Priyanka Sanjay</u>	36	Pass
6	<u>Kambale Saloni Parashuram</u>	32	Pass
7	<u>Kamble Diksha Vikram</u>	34	Pass
8	<u>Kamble Madhavi Alias Rutika Vinod</u>	32	Pass
9	<u>Kamble Prajakta Keraba</u>	34	Pass
10	Koli Atish Anil	44	Pass
11	<u>Kuchakoravi Vaishnavi Anil</u>	42	Pass
12	Lokhande Nikhil Sachin	38	Pass
13	<u>Manade Shravani Ranjeet</u>	36	Pass
14	<u>Raybagi Shilpa Konarasa</u>	34	Pass
15	<u>Savant Kishori Dnyandev</u>	36	Pass
16	<u>Shaikh Isha Shabuddin</u>	38	Pass
17	<u>Gavade Tejeshiree Vikaram</u>	32	Pass

Rayat Shikshan Sanstha
Rajarshi Chhatrapati Shahu College, Kolhapur
Department of Sociology
Value Added Course
Social Reformers in Maharashtra
Report 2023-24

Sociology Department of the College conducts course for students of all disciplines under the Value Added Course of Social Reformer in Maharashtra. Students need to know about education as well as social reformers and their work as well as their passion for social development. This course was started to make the students aware that they have some social responsibility while living in the society.

The course was implemented in the academic year 2023-24 from 02/01/2024 to 6/03/2024 (30 Hours). 17 students from various branches of the college took admission for the course. The teaching of the prescribed course was completed in the above period. Admitted students were given certificates for completing the course.

The Principal of the College Dr. Kadam L.D. and Vice. Principal Dr. Awale S.J. guided us to implement the above course.

Outcomes

- Informing about the work of social reformers
- To inculcate social values in the students
- To make students aware of social responsibility

